

ОПШТИНА ТИТЕЉ

**СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
ОПШТИНЕ ТИТЕЉ 2008 – 2012.**

ТИТЕЉ

фебруар 2008. године

САДРЖАЈ:

1. УВОД

1.1 Реч Председника Општине Тител

1.2. Реч Савета за социјалну политику општине Тител

1.3. Представљање општине

1.4. Одлука Скупштине општине Тител о усвајању Стратегије

1.5. Савет за социјалну политику

2. S.W.O.T. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋИХ РЕСУРСА

3. ВИЗИЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ ТИТЕЛ

4. МИСИЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ ТИТЕЛ

5. АНАЛИЗА СТАЊА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ НА НИВОУ ОПШТИНЕ

6. СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ

Стратешки циљеви и задаци

Стратешки приоритети и циљеви

7. АКЦИОНИ ПЛАН

8. ЈАВНА РАСПРАВА

9. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА И ПРЕИСПИТИВАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

1. УВОД

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије, преко Фонда за социјалне иновације и Сталне конференције градова и општина, започело је са спровођењем пројекта "Подршка спровођењу стратегије за реформу система социјалне заштите у Србији" расписавши конкурс децембра 2006. године као позив општинама да учествују у пројекту. Пошто се општина Тител пријавила на конкурс, а није добила средства, на основу исте конкурсне документације, у јуну 2007. године изабрана је од стране Комисије за учешће у Пројекту ПЛУС – "Пројекат планирања локалних услуга социјалне заштите".

Пројекат "Планирања локалних услуга социјалне заштите - ПЛУС"

Министарство рада и социјалне политике (МРСП) спроводи у партнерству са Европском агенцијом за реконструкцију (ЕАР) и програмом Уједињених нација (УНДП). Пројекат се финансира средствима Владе Републике Србије и Европске уније, преко Европске Агенције за реконструкцију.

1.1. Реч Председника Општине Тител

Стратегија развоја социјалних услуга општине Тител за период 2008 - 2012 године настала је из потребе унапређења квалитета живота најугроженијих група становништва наше општине. У циљу препознавања, дефинисања и решавања бројних социјалних проблема у заједници, именовано сам Савет за социјалну политику са задатком реформе локалне социјалне политике. Ово радно Тело формирано је од одговорних људи – представника релевантних институција: СО Тител, Министарства рада и социјалне политике, Министарства унутрашњих послова, Дома здравља, Националне службе за запошљавање, Црвеног крста, школства, синдиката и невалединог сектора са циљем изградње и јачања партнерства државе и цивилног друштва у решавању најважнијих и конкретних проблема у нашој општини.

Поштовани, пред вама је стратешки документ који је резултат обимног и вишемесечног рада храбрих и мудрих људи који су смело започели процес управљања садашњошћу у једној од најосетљивијих области у раду локалне самоуправе. Планирање будућности у тренутку када локални економски развој има карактеристична обележја развоја у транзиционом периоду, велики је изазов за све. Наравно, користи које појединац али и читава локална заједница могу имати током имплементације Стратегије, биле су и јесу, основни разлози који су нас мотивисали да истрајемо у послу.

Због својих универзалних вредности и користи за грађане, примена Стратегије развоја социјалних услуга општине Тител за период 2008 - 2012 године биће независна од локалних политичких односа у СО Тител. Имплементација стратешког плана допринеће порасту броја и приступачности услуга грађанима којима су и најпотребније, самим тим, смањењу сиромаштва и социјалне искључености и коначно већем задовољству пружаоца услуга, као и самој локалној самоуправи. Стратешки план у себи садржи податке и приоритете које дефинишемо у времену његовог доношења, али је у његовој реализацији могуће и дозвољено мењати поједине делове, усаглашавајући их са потребама грађана. Из ових разлога Стратегија представља развојни документ који ће се временом обогаћивати на основу нових искустава и потреба које се током периода реализације буду откривале.

Председник општине
дипл.инж. Миливој Петровић

1.2. Реч Савета за социјалну политику општине Тител

Општина Тител и Савет за социјалну политику општине Тител настоје да обезбеде услове за квалитетније решавање социјалних проблема. Препозната је потреба да се стратешки размишља о наредном периоду и да се поставе жељени оквири у области социјалне политике, а у складу са Националном стратегијом за смањење сиромаштва у Србији и Стратегијом развоја социјалне заштите. Стратегија развоја социјалне заштите општине Тител израђена је са циљем да допринесе унапређењу социјалне заштите најсиромашнијих грађана и њихових породица, путем адекватнијег одређивања и обезбеђивања егзистенцијалног минимума, као и да допринесе унапређењу квалитета живота оних грађана којима је из различитих разлога потребна помоћ у задовољавању основних животних потреба које се на други начин не могу задовољити.

Израдом Стратегије развоја стварају се могућности да се услуге развијају плански у складу са идентификованим потребама корисника на различитим нивоима, на основу доброг познавања и дефинисања приоритетних потреба и постојећих ресурса. Те услуге треба да буду целовите, да се наслањају једна на другу, односно да буду у континууму, да су територијално и функционално доступне, да подржавају живот корисника у заједници, да унапреде понуду и квалитет и омогуће неодложне интервенције. Да би се овај начин рада одржао, разрадио и унапредио, неопходно је развијати капацитете институција и организација које су саставни део система социјалне политике или се баве проблемима који су везани за ову област. Неопходно је јасно и прецизно утврдити приоритете деловања и усмерити активности ка дефинисаним циљним групама и корисницима услуга, обзиром на ограничена буџетска средства којима општина располаже.

Основ стратегије у области социјалне политике чини партнерство локалне самоуправе, одељења Центра за социјални рад "Солидарност" за општине Жабал и Тител, свих јавних институција, установа и удружења грађана која су се овом приликом на један квалитетно другачији начин окупили на заједничком задатку чиме се остварује рационално и ефикасно коришћење материјалних и људских ресурса.

Због својих универзалних вредности и користи за грађане реализација овог стратешког плана требала би да буде независна од политичких промена у локалној власти што омогућује општини да пронађе праве моделе за решавање бројних социјалних проблема. Преношењем надлежности, овлашћења и одговорности у области социјалне заштите на локални ниво остварује се и процес децентрализације државне управе као један од најважнијих реформских циљева на путу европских интеграција. Локална заједница најбоље познаје проблеме својих грађана па је и најпозванија да их решава.

Стратешки план је направљен према актуелним подацима и приоритетима, који су дефинисани у времену његовог доношења, али у његовој реализацији могуће је мењати поједине сегменте и прилагођавати их потребама грађана, јер стратешки план представља развојни документ.

Савет за социјалну политику општине Тител

1.3. Представљање општине

1.3.1. Географски положај

Општина Тител се налази на југо-истоку Бачке, између река Дунава и Тисе. Покрива око 270 км² површине. Источна граница општине је река Тиса, јужна граница река Дунав. Општину Тител сачињава шест насеља: Тител, седиште општине, Лок, Вилово, Гардиновци, Шајкаш и Мошорин. У шест насеља живи 17.050 становника. Општина Тител граничи се са општинама Нови Сад, Зрењанин, Инђија и Жабаљ. Као недовољно развијена општина Тител спада у ред општина са очуваном животном средином.

Због свог географског положаја Тител се помиње врло рано о чему сведочи богата историјска грађа још из римског периода. Неки подаци говоре да су још Хуни овде основали државу и дали насељу име.

Први писани подаци о њему датирају из 1138. године, а претпоставља се да је постојао већ крајем XI века. Међу првим властдршцима помињу се Канонци који су живели у заједници као калуђери. Они су поред верских послова имали обавезу да се брину о тителској тврђави, о пристаништу на Тиси и о прелазу преко Тисе.

Доласком Турака 1526 године, порушен је средњовековни Тител и тако нестаје и тителска тврђава чије рушевине могу да се виде изнад места.

Данас је Тител седиште општине чије се становништво претежно бави пољопривредом, сточарством и трговином. У општини Тител послује и значајан број приватних предузетника.

Поред великог броја атрактивних архитектонско-грађевинских здања, треба посебно издвојити зграду касарне из 1701. године где је сада смештен

хотел "Тиса", спомен галерију академског сликара Стојана Трумића и родну кућу Милеве Марић супруге Алберта Анштајна. Ипак, највећу атракцију општине представља Тителски брег са својим бројним сурдуцима, одсецима и богатством флоре и фауне, као и возња Тисом и Бегејом до Царске баре или Мошорина где се налази археолошко налазиште Феудвар из гвозденог и бронзаног доба. С обзиром да се Тител налази уз саму реку, овде се пружају одлични услови за спортско – рекреативне активности (веслање, возња чамцима, летење змајем) а постоје и леви терени за камповање. Такође постоје и терени за бављење ловом и риболовом.

За општину су везане и многе културне манифестације Дечји карневал, Златни локвањ, Брод театар, Печуркијада, Великогоспојинске свечаности, Тителски котлић, Шајкашки дани, МАМ фестивал, Смотра ћириличне писмености, идр.

1.4. Одлука Скупштине општине Тител о усвајању Стратегије

На основу члана 18. тачка 35. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 9/2002, 33/2004 и 135/2004), члана 29. тачка 23. и члана 81. став 1. Статута општине Тител („Службени лист општине Тител“ број 3/2002 и 1/2005), Скупштина општине Тител на седници одржаној 18. марта 2008. године разматрала је Стратегију развоја социјалне заштите општине Тител за период 2008. – 2012. година и донела

О Д Л У К У О УСВАЈАЊУ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ ТИТЕЛ ЗА ПЕРИОД 2008. – 2012. ГОДИНА

Члан 1.

УСВАЈА СЕ Стратегија развоја социјалне заштите општине Тител за период 2008. – 2012. године, коју је донео Савет за социјалну политику општине Тител на седници одржаној дана 29.02.2008. године.

Члан 2.

Стратегија развоја социјалне заштите општине Тител за период 2008. – 2012. године број 55-1/IV-08, саставни је део ове Одлуке.

Члан 3.

Одлуку и Стратегију објавити у Службеном листу општине Тител.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ОПШТИНА ТИТЕЛ
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
Број: 011- 6/08 - I
Дана: 18.03.2008. године
Т и т е л

Председник
Милан Настасић, с.р.

1.5. САВЕТ ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ ОПШТИНЕ ТИТЕЛ

Решењем бр.02-25/07-II председника Општине Тител **Милвоја Петровића**, 22. октобра 2007. године формиран је Савет за социјалну политику општине Тител.

Циљ оснивања Савета за социјалну политику општине Тител је јачање социјалне политике на општинском нивоу и промовисање ефикасних и делотворних мера у области социјалне политике, заснованих на стварању тематских партнерстава између институција и цивилног сектора, које ће значајно утицати на стварање општинске стратегије за смањење сиромаштва, неједнакости и социјалне искључености.

Савет за социјалну политику општине Тител чини 10 чланова (и њихових заменика), представника ресорних сектора:

СЕКТОР	Ред. Бр.	Члан Савета		Земеник члана Савета	
		Име и презиме	Институција	Име и презиме	Институција
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА Општина Тител	1	Милан Настасић	Скупштина општине Тител	др Аница Распоповић	Скупштина општине Тител
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА Општина Тител	2	Гордана Живковић	Општинска управа Тител	Зора Петровић	Општинска управа Тител
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	3	Снежана Фуртула	Центар за социјални рад	Славица Дума	Центар за социјални рад
ЗДРАВСТВО	4	др Илија Марић	Дом здравља Тител	др Магдолна Борбаш	Дом здравља Тител
ЗАПОШЉАВАЊЕ	5	Ненад Нешовић	НЗС Тител	Виолета Богојевић	НЗС Тител
ПРОСВЕТА	6	Лазар Парошки	ОШ "Светозар Милетић" Тител	Славиша Југовић	ОШ "Исидора Секулић" Шајкаш
СИНДИКАТ	7	Томислав Стајић	Синдикат	Станко Лисица	Синдикат
ПОЛИЦИЈА	8	Мирослав Шипка	ПС Тител	Александар Петков	ПС Тител

ЦИВИЛНИ СЕКТОР	9	Марија Олах Калмар	Црвени крст Тител	Горан Поповић	Црвени крст Тител
ЦИВИЛНИ СЕКТОР	10	Јелена Планојевић	НВО "СОС телефон за жене и децу жртве насиља" Нови Сад	Исидор Пенов	НВО "Иницијатива Младих" Тител

Председавајући Савета за социјалну политику општине Тител је представник локалне самоуправе, чија је улога да обезбеди континуитет у раду и умрежавање свих релевантних актера из области социјалне политике на локалном нивоу.

Општина Тител и Савет за социјалну политику општине Тител овим се обавезују да ће се бавити приоритетима и циљевима постављеним у овом Стратешком плану и да ће развијати Стратешки план у складу са потребама и захтевима свих грађана општине Тител.

2. S.W.O.T. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋИХ РЕСУРСА

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<p>Спремност Општинске власти и локалне заједнице да се ангажује на унапређењу социјалне заштите и повећа учешће у финансирању програма</p> <p>Сензибилисан Центар за социјални рад, који старије људе препознаје као приоритетну групу</p> <p>Савет за социјалну политику општине Тител који препознаје старије људе као рањиву категорију</p>	<p>Недовољно функционално међусекторско партнерство</p> <p>Непостојање релевантних података о најугроженијим међу циљним групама</p> <p>Лоша привредна ситуација</p> <p>Дугогодишња пракса малог издвајања буџетских средстава за социјалну заштиту</p> <p>Висок удео старих преко 60 година</p> <p>Општинска средства за социјалну заштиту су минимална, а постојећа су неадекватно распоређена – посебно код додела једнократне помоћи</p> <p>Грађани не препознају значај активног укључивања у подизање квалитета живота у заједници па је грађанско друштво неразвијено и неспремно да адекватно одговори захтевима интегралног система соц.заштите</p>
СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ	
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<p>Постојање низа стратешких докумената и акционих планова, који се баве директно проблемима побољшања квалитета живота старијих особа или препознају посебну рањивост ове групе (Национални план о старењу, ССС, Стратегија развоја социјалне заштите, Закон против дискриминације особа са инвалидитетом, Породични закон)</p> <p>Могућности финансирања услуга социјалне заштите кроз програме донатора и републичких програма</p> <p>Промене Закона о финансирању локалних самоуправа</p> <p>Постојање фондова, који поспешују имплементацију ових стратешких докумената на локалном нивоу</p>	<p>Спор процес имплементације реформских докумената</p> <p>Мале ингеренције општине у области финансија</p> <p>Повећање незапослености због реструктурирања фирми</p> <p>Непостојање активних програма за превенцију пада у радно пасиван положај и стање социјалне потребе</p>

3. ВИЗИЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ ТИТЕЛ

Општина Тител је социјално сигурна средина за све своје грађане који кроз оснажене институције које пружају социјалну заштиту, остварену међусекторску сарадњу, подигнут квалитет пружања услуга социјалне заштите остварују квалитетнији и достојанственији живот.

4. МИСИЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ОПШТИНЕ ТИТЕЛ

У општини Тител развијаће се систем социјалне заштите путем оснаживања институција уз активне партнерске односе локалне самоуправе са привредом и НВО, стварањем позитивне климе за активно учествовање грађана у задовољавању својих животних потреба.

5. АНАЛИЗА СТАЊА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ НА НИВОУ ОПШТИНЕ

5.1.1. Демографски подаци

У општини Тител према последњем попису становништва из 2002. године живи 17.050 становника, од чега 8.523 жена или 49.99% и 8.527 мушкараца или 50.01%. Укупан број становника општине у односу на попис становништва из 1991. године већи је за 1.154 становника, када је у општини живело 15.896 становника. До повећања броја становника општине Тител дошло је због доласка великог броја избеглих и расељених лица са простора бивше Југославије, иако према подацима РЗС (извор: Општине у Србији, 2006) општина Тител има негативан природни прираштај (148 рођених, 264 умрлих, природни прираштај – 116). У табели 1. дат је приказ становништва општине Тител према месту становања.

Насељено место	Број становника	%
Тител	5.894	34.5
Лок	1.255	7.4
Вилово	1.103	6.5
Гардиновци	1.485	8.7
Шајкаш	4.550	26.7
Мошорин	2.763	16.2
Укупно	17.050	100

Укупан број домаћинстава на територији општине Тител је 5.419 са просечно 3.15 члана по домаћинству. Од укупног броја домаћинстава око 40% су градског типа, док је око 60% домаћинстава сеоског типа.

Општина Тител је мултинационална и мултиконфесионална средина. Национални и етнички састав је мешовит, а већину становника чине Срби 14.482 (84.9%) и припадници мађарске националне мањине 902 (5.3%) итд. У табели 2. дат је приказ становништва према националној (етничкој) припадности на основу пописа из 2002. године.

Табела 2: Становништво према националној (етничкој) припадности

Националност	Број становника	%
Срби	14.482	84.9
Мађари	902	5.3
Југословени	318	1.9
Роми	229	1.3
Хрвати	160	0.9
Словаци	122	0.7
Македонци	55	0.3
Црногорци	34	0.2
Русини	18	0.1
Бугари	16	0.09
Немци	15	0.09
Словенци	11	0.06
Руси	10	0.06
Албанци	7	
Румуни	7	
Муслимани	6	
Буњевци	3	
Украјинци	3	
Бошњаци	1	
Религиозна припадност	76	0.4
Непознато	158	0.9
Неопредељени	395	2.3
Остали	22	0.1
Укупно	17.050	100

Структура становништва према старости и полу дата је у Табели 3.

Табела 3: Становништво према старости и полу			
Старосна доб	Укупан број становника	Мушкараца	Жена
0-4	804	412	392
5-9	1.067	561	506
10-14	1.138	595	543
15-19	1.156	600	556
20-24	1.179	620	559
25-29	1.130	613	517
30-34	1.133	590	543
35-39	1.219	622	597
40-44	1.226	659	567
45-49	1.358	708	650
50-54	1.217	639	578
55-59	788	370	418
60-64	971	437	534
65 и више	2.586	1.075	1.511
Непознато	78	26	52
УКУПНО	17.050	8.527	8.523
Просечна старост:			39.44
година			

Становништво општине Тител изнад 15 година према полу и школској спреми (Табела 4.)

Табела 4: Становништво општине Тител изнад 15 година према полу и школској спреми			
Школска спрема	Укупан број становника	Мушкараца	Жена
Без школске спреме	993	245	748
1-3 разреда ОШ	369	120	249
4-7 разреда ОШ	2.941	1.228	1.713
Основно образовање	3.860	1.894	1.966
Средње образовање	5.196	3.095	2.101
Више образовање	321	174	147
Високо образовање	246	143	103
Непознато	115	60	55
УКУПНО	14.041	6.959	7.082

Основни континенти и индикатори становништва (Табела 5)

Табела 5: Основни континенти и индикатори становништва									
Радни (15-64)		Пунолетни (18 и више)		Предшколски (0-6)		Школообавезни (7-14)		Фертилни (15-49)	
Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
11.161	67.09	13.127	78.91	1.119	6.73	1.737	10.44	3.832	23.04

Према подацима Републичког завода за статистику (извор: општине у Србији 2006) у општини Тител било је укупно 2.160 запослених, од чега 36.6% жена. У предузећима, установама, задругама и организацијама запослено је 1.639 особа, док 521 особа самостално обавља делатност. Највише запослених је у пољопривреди (464), прерађивачкој индустрији (387), образовању (259), здравственим и социјалним установама (90) и трговини (93).

Народни доходак по становнику према подацима Републичког завода за статистику (извор: Општине у Србији) у општини Тител био је 66.349 динара, односно 53.7% од републичког просека. Око 70% националног доходака општине остварује се у пољопривредној делатности, 15% у индустријској

производњи, 10% у услужним делатностима и око 5% у осталим привредним гранама.

Од укупног броја становника општине, незапослених лица је 2.598¹ (15,24%) и то 1.404 (54.04%) мушкараца и 1.194 (45.96%) жена. Од укупног броја незапослених на прво запослење чека укупно 1.555 становника (жена 803) док 1.043 становника су они који су изгубили посао. У периоду 2004-2006. година општина Тител бележи годишњи раст незапослених од око 4%. Табела број 6. приказује дужину чекања на посао:

Табела 6: Незапослени по дужини чекања на посао			
Време	Мушкарци	Жене	Укупно
До 1 године	573	391	964
Од 1-2 године	320	316	636
Од 2-3 године	228	166	394
Од 3-5 година	137	137	274
Од 5-8 година	66	78	144
Од 8-10 година	22	16	38
Преко 10 година	58	90	148
УКУПНО	1.404	1.194	2.598

СЕКТОРСКА АНАЛИЗА

А. Образовне институције (предшколске, основношколске, средњошколске)

Предшколске установе

У општини Тител постоји једна предшколска установа, “Плави чуперак”, са седиштем у Тителу и истуреним одељењима у насељеним местима. У предшколској установи укупно је 173 детета. Смештајни капацитети су задовољавајући у Тителу, док они у насељеним местима нису добро опремљени и раде у неусловним просторијама.

Основне школе

¹ Податак мај 2007. године

На територији општине Тител основно образовање се стиче у 2 основне школе које похађа 1451 ученика подељених у 80 одељења и то у: ОШ *Светозар Милетић* у Тителу и *ОШ Исидора Секулић* у Шајкашу. Основно образовање у насељеним местима Локу; Гардиновцима и Вилову (од 1-4 разреда) обавља се преко истурених одељења ОШ *Светозар Милетић из Титела*, док се у Мошорину обавља преко истуреног одељења *ОШ Исидора Секулић из Шајкаша*. У овим установама запослено је укупно 183 радника. Укупан бруто школски простор обухвата 9.500м².

Средње школе

Средња техничка школа "Милева Марић" је једина средња школа на подручју општине Тител. Школа образује ученике у три подручја рада: 1) машинство и обрада метала 2) економија, право и администрација 3) трговина, туризам и угоститељство. У оквиру наведених подручја рада образују се ученици у следећим образовним профилима: економски техничар, трговац, кувар, конобар, аутомеханичар и механичар грејне и расхладне технике. Од наредне школске године отвара се нови образовни профил туристички техничар. Школу похађа 431 ученик распоређен у 16 одељења. Школа располаже простором од 2.384м². За наставу се користи: 13 кабинета, 2 учионице опште намене, 2 умрежена рачунарска кабинета опремљена савременим рачунарима, 5 радионица и кухиња за практичну наставу куварства. У школи је запослен 51 радник.

Б. Здравствене установе

Здравствена заштита је организована путем Дома здравља са седиштем у Тителу и подручним амбулантама у Локу, Вилову, Гардиновцима и Мошорину и здравственом станицом у Шајкашу. У саставу Дома здравља су и две апотеке у Тителу и Шајкашу. Укупан број запослених је 77 од чега је 10 лекара опште медицине, 3 лекара специјалиста и 3 стоматолога. С обзиром на то да Дом здравља општине Тител пружа здравствену заштиту и становницима Книћанина (општина Зрењанин) на једног лекара опште праксе долази око 1.950 потенцијалних пацијената.

В. Полицијска станица Тител

Полицијска станица у Тителу је организациона јединица Полицијске управе у Новом Саду, Дирекције полиције, Министарства унутрашњих послова Републике Србије, надлежна за обављање унутрашњих послова на подручју Општине Тител. Објект Полицијске станице, лоциран у Тителу у ул. Змај Јовиној бр. 9 са једним одељењем у Шајкашу у ул. Задружној бр. 2. Поред осталих унутрашњих, односно полицијских послова које извршава Полицијска станица у Тителу, издвајам послове који су добрим делом везани за "циљне" групе становништва, било да се налазе у улози оштећеног-жртве или извршиоца

кривичног дела, прекршаја или каквог другог деликта, а то су: безбедносна заштита живота, права, слобода и личног интегритета лица, као и подршка владавини права; безбедносна заштита имовине; спречавање, откривање и расветљавање кривичних дела, прекршаја и других деликата; откривање и хватање извршилаца кривичних дела и прекршаја и њихово привођење надлежним органима; одржавање јавног реда, пружање помоћи у случају опасности и пружање друге безбедносне помоћи онима којима је неопходна.

Г. Установе социјалне заштите

Центар за социјални рад за општине Жабалъ и Тител „Солидарност“ основан је као међуопштински центар 1992.године са седиштем у Жабљу и одељењем у Тителу. До оснивања овог Центра послове из области социјалне заштите у општини је вршила Служба социјалне заштите старатељства и породично-правне заштите у општини Тител образована у оквиру органа управе. Делатности, односно послови из области социјалне заштите које обавља центар су:

- решава у првом степену о остваривању права утврђених Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана;
- пружа услуге социјалног рада у поступку решавања о правима утврђеним Законом;
- открива и прати социјалне потребе грађана и проблеме у области социјалне заштите;
- предлаже и предузима мере у решавању стања социјалних потреба грађана и прати њихово извршење;
- развија и унапређује превентивне активности које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема;
- пружа дијагностичке услуге, спроводи одговарајући третман, саветодавно-терапијске услуге и стручну помоћ корисницима;
- подстиче, организује и координира професионални и добровољни хуманитарни рад у области социјалне заштите;
- води евиденције о деци за усвајање и потенцијалним усвојоцима на подручју за које се оснива;
- послови старатељства, смештај у установу;
- брачна и породична саветовалишта (рад у бракоразводним парницама и поремећеним породичним односима);
- врши и друге послове утврђене Законом и одлукама оснивача ;

Социјална заштита је организована као републички орган и остварује се преко заједничке установе “Солидарност” за општине Жабалъ и Тител, са седиштем у Жабљу и истуреним одељењем у Тителу. У одељењу у Тителу раде два радника: социјални радник и административни радник. По потреби, најчешће једном месечно из Жабља долазе психолог, педагог и правник. Општина Тител

је покренула иницијативу за раздвајање ЦСР за општине Жабалј и Тител и формирање ЦСР за територију општине Тител.

Дом за старе не постоји на територији општине Тител, већ се корисници упућују у домове у Новом Саду, Футогу, Зрењанину и Кикинди.

Дом за незбринуту децу, такође, не постоји, већ се деца упућују у домове Дечије село, Ветерник, Белу Цркву, Кулине, Сомбор, а по потреби у у Завод за васпитање деце и омладине у Београду.

У општини Тител не постоји ни дневни центар, па се корисници упућују у Нови Сад.

Година	Број корисника/ца	Индекс
2002	671	-
2003	892	132.9
2004	1.132	126.9
2005	1.402	123.9
2006	1.958	139.7

Из табеле 7. се види повећање броја корисника (старих лица) у Центру за социјални рад у односу на укупан број становника. Већина корисника користи и по неколико права из социјалне заштите. Године проведене у ванредним околностима осиромашиле су највећи део становништва, а такве тешке животне околности најтеже подносе остареле и оболеле особе.

Старосна група	2005		2006		Индекс 2006/2005
	Број	%	Број	%	
Деца и омладина	471	33.6	586	29.9	124.4
Одрасла лица	525	37.4	724	37.0	137.9
Остарела лица	406	29.0	648	33.1	159.6
УКУПНО	1.402	100	1.958	100	139.7

У табели 8. је дат приказ броја корисника према старосној групи у општини Тител. Уочава се раст броја корисника у свакој групи, а као што се види највећи је број остарелих лица социјално угрожених и то првенствено лица без средстава за живот, без породичног старања и теже хронично оболелих лица.

Табела 9: Број корисника/ца основних облика социјалне и породично-правне заштите					
Облик заштите	Број корисника по годинама				
	2002	2003	2004	2005	2006
Усвојење	-	-	-	-	1
Хранитељство	1	7	4	8	5
Старатељство	22	24	34	27	36
Привремено старатељство	2	1	4	6	4
Смештај у установу СЗ	44	44	45	50	59
Смештај одраслих и старих у другу породицу	-	-	-	-	-
Додатак за помоћ и негу	58	64	66	68	95
Увећани додатак за помоћ и негу	-	-	-	-	38
Материјално обезбеђење	128	146	195	227	258
Помоћ за оспособљавање	5	5	6	19	15

Из табеле се може уочити да је број корисника основних облика социјалне заштите у порасту и то пре свега оних који се односе на материјална давања. У општини Тител има 258 породица корисника МОП-а са укупним бројем од 898 чланова. Просечан број корисника материјалног обезбеђења породице у општини Тител је око 220 породица².

На основу члана 9, став 3 и 4 Закона о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана, члана 2 Одлуке о образовању Општинског већа општине Тител (Службени гласник РС бр.24/98) и члана 34 Статута општине Тител (Службени лист општине Тител бр. 7/91, 5/92, 1/97 и 5/98) Општинско веће општине Тител на седници одржаној 24. децембра 1998. године донело је *Одлуку о остваривању посебних права у области социјалне заштите у општини тител*. Ова права обухватају:

² Годишњи извештај мај 2006. годину ЦСР за општине Жабаљ и Тител

право на једнократну помоћ
 помоћ у кући
 позајмице
 право на покриће трошкова сахране
 опрема корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу
 породицу
 права на путне трошкове за школовање ученика.

Републичке институције које се налазе на територији Општине Тител су и:

Филијала Националне службе за запошљавање Тител
 Полицијска станица Тител
 Општински суд
 Филијала републичког фонда за здравствено осигурање
 Пореска управа
 Управа за трезор
 Општинска организација Црвеног крста Тител

АНАЛИЗА БУЏЕТА

Табела која следи даје приказ буџета општине и количине издвојених средстава за социјалну заштиту за период 2004 – 2006. година. Напомена: БО – буџет општине; СЗ – социјална заштита.

Табела 10: Буџет општине и тренд издвајања за социјалну заштиту 2004-2006. година			
Година	Буџет општине	Средства за социјалну заштиту	% од буџета
2004	92,237.000,00	1,700.000	1.42
2005	119,389.000,00	2,650.000	2.22
2006	177,179.293,87	2,518.000	1.42

Средства намењена за социјалну заштиту у претходном периоду била су намењена за покривање следећих трошкова: материјална давања, за заштиту породица, функционисање ЦСР, једнократне помоћи и сахране, ужине за децу у основним школама, за бесплатан боравак деце у предшколској устројеници. За 2007. годину усвојен је буџет којим је за социјалну заштиту планирано 2,783.000 динара од укупног буџета Општине. Средства издвојена из буџета општине по буџетским линијама приказана су у Табели 11:

Табела 11: Анализа буџета по буџетским линијама – 2006. година

Буџетска линија:	Из општинског буџета/у Динарима
411000 Плате и додаци запослених у ЦСР	137.000
412000 Социјални доприноси на терет	25.000
415000 Накнаде за запослене у ЦСР	110.000
421000 Стални трошкови	40.000
423000 Услуге по уговору	1.000
426000 Материјал	56.000
472000 Накнаде за социјалну заштиту	314.000
423000 Услуге по уговору	500.000
472000 Накнаде за социјалну заштиту	1,335.000
УКУПНО ДИНАРА	2,518.000

Категорије социјално угрожених лица

1. Деца и млади

Према подацима последњег пописа становништва из 2002. године у општини Тител деце старости до 15 година има 3009, а 1.156 у старостној групи 15-19 година.

2. Особе са инвалидитетом

Деца и млади

Табела 12: Структура деце и младих према врсти и степену оштећења

Врста оштећења	2005. година	
	Број	%
Тешко ментално ометена	4	5.3
Теже ментално ометена	3	4.0
Умерено ментално ометена	15	20.0
Лако ментално ометена	33	44.0
Слепа	2	2.7
Са телесним сметњама	8	10.7
Вишеструко ометена у развоју	13	17.3
УКУПНО	75	100

Облици социјалне и породично правне заштите који су пружени овој деци током 2006. године били су: материјално обезбеђење за 33. детета, једнократна помоћ у новцу за 5. деце, једнократна помоћ у натури за 6. деце, двоје деце смештено је у установе социјалне заштите, два детета су под старатељством. За 10. деце обезбеђен је додатак за негу и помоћ.

Б. Одрасле особе

Укупан број одраслих особа са инвалидитетом на територији општине Тител према подацима ЦСР био је 106.

Табела 13: Структура одраслих према врсти оштећења		
Врста оштећења	2006. година	
	Број	%
Особе са оштећеним видом и слухом	2	1.9
Ментално недовољно развијене особе	46	43.4
Душево оболеле особе	35	33.0
Теже физички оболеле особе	12	11.3
Остале особе са инвалидитетом	11	10.4
УКУПНО	106	100

Облици социјалне и породично правне заштите који су пружени одраслим особама са инвалидитетом током 2006. године били су: старатељство (1), привремено старатељство (5), додатака за помоћ и негу (10), смештај у установе социјалне заштите (5), материјално обезбеђење (35) и једнократна новчана помоћ (42).

3. Стара лица

Према подацима последњег пописа становништва из 2002. године у општини Тител лица старијих од 60 година има 3635. У односу на претходни попис то је повећање континента старих становника за 2. 85%. Увидом у Годишњи извештај ЦСР општина Жабал и Тител види се да је у 2006. години само **646 особа** из категорије старих обухваћено неким обликом социјалне заштите (18 старатељство, 15 привремено старатељство, 75 додатак за помоћ и негу, 83 смештај у установу, смештај у другу породицу обезбеђен је за 5 корисника, материјално обезбеђење за 422 корисника и једнократна помоћ у новцу 28 корисника

4. Незапослени

Од укупног броја становника општине, незапослених лица је 2.598³ (15,24%) и то 1.404 (54.04%) мушкараца и 1.194 (45.96%) жена. Од укупног броја незапослених на прво запослење чека укупно 1.555 становника (жена 803) док 1.043 становника су они који су изгубили посао. У периоду 2004-2006. година општина Тител бележи годишњи раст незапослених од око 4%.

---

³ Податак мај 2007. године

6. СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ

Табела 14. Стратешки правци

СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ	СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	
<p>Јачање капацитета локалне самоуправе за задовољавање социјалних потреба грађана/ки општине Тител.</p>	<p>Оснажити све релевантне институције које делују у сфери социјалне заштите и реализовати пуну међусекторску сарадњу.</p>	<p>- Побољшање услова рада Одељења у Тителу Центра за социјални рад за општине Жабаљ и Тител "Солидарност"</p> <p>- Набавка превозног средства за Одељење у Тителу Центра за социјални рад за општине Жабаљ и Тител "Солидарност"</p>	
	<p>Обезбедити материјално – финансијске и људске потенцијале ради реализације одрживог нивоа социјалних услуга</p>	<p>- Запослити једног социјалног радника</p> <p>- Одељење опремити неопходним средствима за рад</p> <p>- Формирати фонд за обезбеђивање потребних кадрова</p>	<p>Повећати издвајања из буџета Општине за рад Црвеног крста, запослити 1–2 радника, прибавити основну опрему за рад, материјално-технички ојачати уз помоћ ЦКС, ЦКВ и Међународног покрета ЦК.</p>
<p>Развијање разних облика социјалне заштите уз активно учешће свих актера</p>	<p>Развити поред већ постојећих видова социјалне заштите нове услуге, уз ангажовање учесника на</p>	<p>Стручно усавршавање запослених у Одељењу у Тителу Центар за социјални рад за</p>	

ради задовољења изражених потреба.	остварењу приоритетних акционих планова.	општине Жабалъ и Тител "Солидарност"	
Успостављање система континуираног праћења, анализе и оцењивања планираних и пружених услуга социјалне заштите на локалном нивоу.	Формирати транспарентан механизам контроле свих активности и учесника у пружању услуга социјалне заштите		

6.1. Стратешки приоритети и циљеви

У току израде Стратегије развоја социјалне заштите општине Тител, идентификована је потреба за партнерским радом и развојем актера на локалу који могу да се укључе у пружање социјалних услуга посебно у ситуацији када су поједине институције присутне само у форми одељења (1-2 запослена лица). Због тога ће развој партнерства међу локалним институцијама и организацијама, као и развој индивидуалних знања и вештина запослених у институцијама и организацијама које пружају социјалне услуге , бити приоритетни модел рада и стратешки циљ како би се постојећи ресурси и могућности које се пружају ефикасније искористиле.

Када су у питању социјално угрожене категорије становништва, издвојени су следећи приоритети:

Развој социјалних услуга за угрожена стара лица

Развој социјалних услуга за незапослена лица

За наведене приоритете из области социјалне заштите у Табели 15, су наведени дефинисани стратешки циљеви:

Табела 15 . Стратешки циљеви	
ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ
Развој социјалних услуга за угрожена стара лица	Формирање евиденције старих лица на територији општине којима је потребна помоћ, као и идентификација врсте помоћи (стварних потреба).
	Развој ванинституционалних облика заштите – формирањем мобилних тимова за помоћ и негу старих лица , посебно у сеоском делу општине.
	Формирање механизма за материјалну помоћ старачким, егзистенцијално угроженим домаћинствима.
Развој социјалних услуга за незапослена лица	Унапређење постојеће базе података о броју незапослених
	Подићи квалитет комуникације између пословног сектора, представника локалне управе, националне службе за запошљавање, образовних институција, невладиног сектора, као и других заинтересованих страна.
	Преквалификација постојећег кадра који се налази на евиденцији Националне службе за запошљавање, како би се могли бавити пружањем услуга социјалне заштите.
	Школовање нових образовних профила према потребама установа које пружају услуге социјалне заштите.

Када је у питању селекција социјалних услуга чије би успостављање довело до остварења стратешких циљева, на првом месту су **мобилни тимови** који би својим услугама помогли социјално најугроженијим категоријама становништва. Ту се првенствено мисли на стара лица и инвалиде који су непокретни или тешко покретни и који живе у једночланим или двочланим породицама.

Форма мобилног тима је једини могући облик помоћи у разумењем деловима општине.

Кроз наведени облик социјалне услуге могуће је решити један од главних проблема социјално угрожених категорија становништва, а то је недостатак адекватне евиденције и идентификација стварних потреба. Наведена активност би се реализовала уз додатну помоћ других актера на локалном нивоу (месне заједнице, месне канцеларије) и омогућили би идентификацију великог броја лица која се не налазе у систему социјалне заштите (нису идентификована кроз извештај неке од институција), а такође се налазе у егзистенцијалним проблемима.

Када су у питању проблеми старих лица евидентни су следећи проблеми:

- Недостатак евиденције старих лица и облика социјалне заштите које су им потребне. Овај проблем се јавља јер је све већи број старих лица који немају потомке или се они не брину о њима. Посебну категорију представљају лица која поседују обрадиву земљу, и због тога немају право на социјалне услуге Центра за социјални рад, а због старости нису у стању да обрађују земљу тако да живе на егзистенцијалном минимуму.
- Недостатак социјалне услуге – Помоћ и нега у кући – Због повећаног броја старих лица, посебно у сеоским срединама и то у главном једночланих или двочланих домаћинстава неопходно је увести наведену социјалну услугу посебно у форми мобилног тима.
- Недостатак адекватне здравствене заштите и помоћи старим лицима која су непокретна или тешко покретна. Код наведене социјалне услуге, најугроженију циљну групу чине стара лица (непокретна или тешко покретна) која не остварују права на помоћ патронажне службе.
- Недостатак финансијских средстава за помоћ материјално угроженим старим лицима.

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ

ОПШТИ ЦИЉ 1: Развој социјалних услуга за незапослена лица**СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1: Смањење броја незапослених лица на територији општине Тител****СПЕЦИФИЧНИ ЗАДАТАК 1: Оснажити постојеће кадрове незапослених лица ради повећавања њихове могућности за запослење**

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ	АКТЕРИ ОДГОВОРНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ	РЕСУРСИ			ИНДИКАТОРИ	СРЕДСТВА ВЕРИФИКАЦИЈЕ
			материјални	људски	финансијски		
САЧИНИТИ РЕАЛНУ БАЗУ ПОТРЕБНЕ КАДРОВСКЕ СТРУКТУРЕ ПОСЛОВНОГ СЕКТОРА	2 месеца	Локална самоуправа	Простор	Представници: - Локалне самоуправе - Синдиката - НСЗ	Нису потребна додатна финансијска средства	Сачињена база података	Записници
ЕДУКАЦИЈА	3 Месеца	Локална самоуправа Синдикат НСЗ	Простор Опрема	Едукатори	Средства за извођење едукације	Едукована незапослена лица	Сертификати Регистри спроведених дневних активности
ОРГАНИЗОВАЊЕ САЈМА ЗАПОШЉАВАЊА	Једном годишње	Локална самоуправа НСЗ Синдикат	Простор	Представници: - Локалне самоуправе - НСЗ - Синдиката - Привредног сектора	Средства за извођење активности	Организован сајам запошљавања	Извештаји

ОПШТИ ЦИЉ 1: Развити поред већ постојећих видова социјалне заштите нове услуге, уз максимално ангажовање учесника на остварењу приоритетних акционих планова.							
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1: Развити функционално-увремену нову социјалну услугу која ће одговарати потребама дефинисане групе							
СПЕЦИФИЧНИ ЗАДАТАК 1: Пружање услуга кућне неге старим лицима							
АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ	АКТЕРИ ОДГОВОРНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ	РЕСУРСИ			ИНДИКАТОРИ	СРЕДСТВА ВЕРИФИКАЦИЈЕ
			материјални	људски	финансијски		
ИДЕНТИФИКОВАЊЕ ПРИОРИТЕТНИХ ПОЈЕДИНАЦА (СТАРИХ ЛИЦА) ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГЕ КУЋНЕ НЕГЕ	2 Месеца	Центар за социјални рад Црвени крст				Идентификовани приоритетни корисници услуга	Извештаји са терена Списак приоритетних старих лица
ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ	Континуирано	Република, Покрајина, Локална самоуправа, Донатори – домаћи и страни			1.500.000,00 динара	Обезбеђена средства за спровођење активности	Одлуке о додели средстава
ФОРМИРАЊЕ МОБИЛНОГ ТИМА	4 Месеца	Центар за социјални рад Црвени крст			Средства за извођење едукације	Формиран мобилни тим	Извештаји о спроведеним активностима
МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА	Контрола на месечном нивоу	Центар за социјални рад Црвени крст Давалац средстава	Превозно средство	Представници: Центра за социјални рад Црвеног крста	5.000,00 динара	Евалуационе листе Изјаве корисника	Упитници Извештаји

8. ЈАВНА РАСПРАВА

Процес јавне расправе има за циљ да омогући грађанима да утичу на будуће мере које ће спроводити локална самоуправа путем јавног представљања општинских приоритета из области социјалне политике, као и мера за њихово решавање и да буде финална фаза консултативног процеса израде Стратегије социјалне заштите општине Тител.

Интегрални текст нацрта Стратегије био је изложен на огласној табли Општинске управе, огласним таблама МК, огласним таблама здравствених станица и амбуланти на територији општине Тител, на огласној табли одељења Центра за социјални рад у згради Општинског суда, огласној табли Националне службе за запошљавање, огласној табли Црвеног крста Тител, огласним таблама школа на територији општини Тител и на интернет сајту www.opstina-titel.org.yu, у трајању од 15 дана (од 14.-29. фебруара 2008. године). Грађани су имали прилику да остваре увид у Нацрт Стратегије и да доставе своје коментаре на текст Нацрта Стратегије, координатору Савета за социјалну политику општине Тител у Општинској управи Тител.

Након протеча периода за одржавање јавне расправе Савет за социјалну политику општине Тител разматрао је пристигле коментаре и сугестије које су сада интегрални део текста Стратегије.

Стратегију социјалне заштите општине Тител усвојило је Општинско веће на 88. седници одржаној 13. марта 2008. године, и упутило је на разматрање и усвајање Скупштини Општине Тител.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА И ПРЕИСПИТИВАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Општина Тител и Савет за социјалну политику општине Тител овим се обавезују да ће се бавити приоритетима и циљевима постављеним у овом Стратешком документу у складу са потребама и захтевима свих грађана.

Периодично, сваке године ће се спроводити евалуација постигнутих стратешких активности и остварених резултата, са циљем идентификовања спорних стратешких питања и предлагањем прилагођавања стратешког документа утврђеним потребама, у складу са новим околностима.

У складу са финансијским могућностима Општине, Савет за социјалну политику општине Тител ће у стратешки план увести и неке друге социјално угрожене групе и установити нове социјалне услуге.